

TARİH

PERFORMANS ÖDEVİ

HAZIRLAYAN : SERKAN ŐAHİN

KONULAR :

A. EGE VE ESKİYUNAN UYGARLIĞI

1. GİRİT UYGARLIĞI

2. MİKEN (AKA) UYGARLIĞI

3. ESKİ YUNAN UYGARLIĞI

4. İSKENDER İMPARATORLUĞU

B. ROMA UYGARLIĞI

A. EGE VE ESKİYUNAN UYGARLIĞI

- Ege ve Yunan uygarlığı; Girit, Yunanistan, Makedonya, Trakya ve Batı Anadolu'da yaşayan toplulukların oluşturduğu bir uygarlıktır.
- Ege ve Yunanistan uygarlığının ilk ortaya çıktığı yer Girit adasıdır.

1. GİRİT UYGARLIĞI (MÖ 3500-1200)

- Ege medeniyetlerinin temelini oluşturmuşlardır.
- İlk denizciler Giritlilerdir.
- Mimaride gelişmişler, çok katlı saraylar yapmışlardır.
- Knossos adası bu medeniyetin ilk ortaya çıktığı yerdir.
- En parlak dönemlerini M.Ö. 16. ve 17. yüzyıllarda yaşamıştır.
- M.Ö. 1400'lerde Aka (Miken), M.Ö. 1200'de Dor istilasına uğramışlardır

TUNÇ ÇAĞI'NDA GİRİT MEDENİYETİ

■ Büyük saraylar
 ● Başlıca siteler
 ▼ Küçük siteler
 ⌒ Mağara
 ▲ Doruk

0   50   100 km

2. AKA UYGARLIĞI(MÖ 2000 - 1200)

- Anadolu'dan MÖ. II. binde Yunanistan'a gelen AKALAR tarafından kurulmuştur.
- Şehir devletleri halinde yaşadılar. En önemli şehirleri Miken'dir. (Bu yüzden Miken Medeniyeti diye anılır.)
- Akaların siyasi tarihinin en önemli olayı TRUVA SAVAŞLARI'dır. (Boğazların egemenliği için Mikenlilerle Truvalılar arasında yapılmıştır. Truva Savaşları tarihte ilk defa "Boğazlar Sorunu"nu ortaya çıkarmıştır. Homeros'un İLYADA adlı eserinde bu savaşlar anlatılır.)
- Önemli Mimari eserleri Miken ve Tirins Şatoları'dır.
- Miken Uygarlığı DORLAR tarafından yıkılmıştır.

Ege

3. ESKİ YUNAN UYGARLIĞI (MÖ 1200-337)

- Dorlar, Akaların egemenliğine son verip Yunanistan ve Ege adalarını ele geçirerek “polis” adı verilen şehir devletleri kurdular. Bu devletler Perslerle uzun süren savaşlar yaparak Pers tehlikesini atlattılar. **Atina, Isparta, Korint ve Tebia** en önemli şehir devletleridir. Kent devletlerinin başında önceleri krallar bulundu. Zamanla güçlenen soylular, kralları devirerek yönetimi ele geçirdi. Böylece Yunan şehir devletlerinde soylu yönetimine dayalı aristokratik yönetimler kurdular.
- İsparta ile Atina şehir devletleri birbirleriyle yaptıkları Peloponnes Savaşlarını Ispartalılar kazındı.
- **Drakon ve Solon** yeni bir takım kanunlar düzenleyerek sınıfsal çatışmaları önlemeye çalışmıştır. MÖ 500 yıllarına doğru Atina’da yapılan **Klisteneskanunları**yla demokrasi yönetimi kurulmuştur.

- Yunanistan İskender'in hâkimiyetine girmiştir. Yunanistan'da tarıma elverişli toprakların az oluşu nedeniyle, halk geçimini balıkçılık, zeytincilik ve hayvancılıkla sağlamış. Yunanlar, Ege ve Karadeniz kıyılarında koloniler kurdular.
- Uygarlığa Katkıları: Yunan uygarlığında tarih, edebiyat, tıp, geometri, felsefe ve astronomi gibi bilimler gelişmiştir. Bu dönemin bilim insanları: **Sokrat, Eflatun (Platon) , Thukydides, Homeros ve Aristo Yunan**
- İlyada ve Odeise destanı Homeros tarafından yazılmıştır. Bu destanlar asırlar boyunca Yunanlılar arasında manevi birlik sağlamıştır.
- Fenike alfabesini kullanmışlardır.
- **Not:** Tanrıları adına dört yılda bir olimpiyatlar düzenlemişler. Bu etkinlik Yunanlarda millet bilincini geliştirmiştir. Çok tanrılı bir dini inanışa sahiptiler.

Greek and Phoenician Settlements
in the Mediterranean Basin, about 650 B. C.

4. İSKENDER İMPARATORLUĞU (MÖ 336 - 323)

- Makedonya kralı II. Philip, Balkanların büyük bir kısım ile Yunanistan'ı egemenliği altına alarak Helen Birliği'ni kurmuştur. Ölünce yerine filozof Aristo'nun yetiştirdiği oğlu İskender, geçmiştir.
- Makedonyalı İskender MÖ 334'te Persleri **Granikos (Çanakkale-Bige) İssos**(Hatay Dörtyol) ve Gavgamela (Suriye) savaşlarında yenilgiye uğratarak Anadolu'daki Pers egemenliğine son verdi. Doğuya doğru ilerleyen İskender, Hindistan'a kadar ulaştı.
- -MÖ 313'te İskender'in ani ölümüyle imparatorluk komutanları arasında paylaştırıldı.
- Böylece İskender'in ölümünden sonra imparatorluk üçe ayrıldı.
- -Mısır'da **Ptolemler Krallığı** (M.Ö. 321-320)
- -Makedonya'da **Anhtigonitler Krallığı** (MÖ 321-64)
- -Trakya ve Bat Anadolu'dan Hindistan'a kadar uzanan topraklarda **Selevkoslar Krallıkları** kuruldu. (279-168)

- MÖ 133'te Bergama Krallığına son veren Romalılar uzun savaşlardan sonra Anadolu'ya egemen oldular.
- İskender İmparatorluğu Döneminde; doğu medeniyeti ve Yunan medeniyeti birbirinden etkilenerek ortaya çıkan yeni uygarlığa “**Hellenistik Medeniyeti**” Denir. (MÖ 334-323) Hellenizmin oluşumunda; Yunan, Anadolu, Mezopotamya ve Mısır uygarlıklarının etkisi vardır. Bu dönemde önemli şehirler kurulmuştur (İskenderiye, Antakya, Bergama).
- Mimari alanda Mısır'daki **İskenderiye Feneri** dünyanın yedi harikasından biri olarak gösterilir. İskenderiye'de bir akademi kurulmuş; matematik, tıp, doğa, gök bilimi, edebiyat ve kütüphanecilik alanlarında önemli gelişmeler yaşanmıştır.
- Sinoplu **Diyojen** ve **Arşiment** bu dönemde yetişen önemli bilim insanlarıdır.
- Anadolu'da kurulan Bergama Krallığı zamanında Parşömen denilen kâğıt icat edilmiştir.
- **Günümüze kalan Eserler:**
- Güneş tanrısı adına dikilen Rodos Heykeli ve Zeus Heykelidir.

Büyük İskender İmparatorluğu

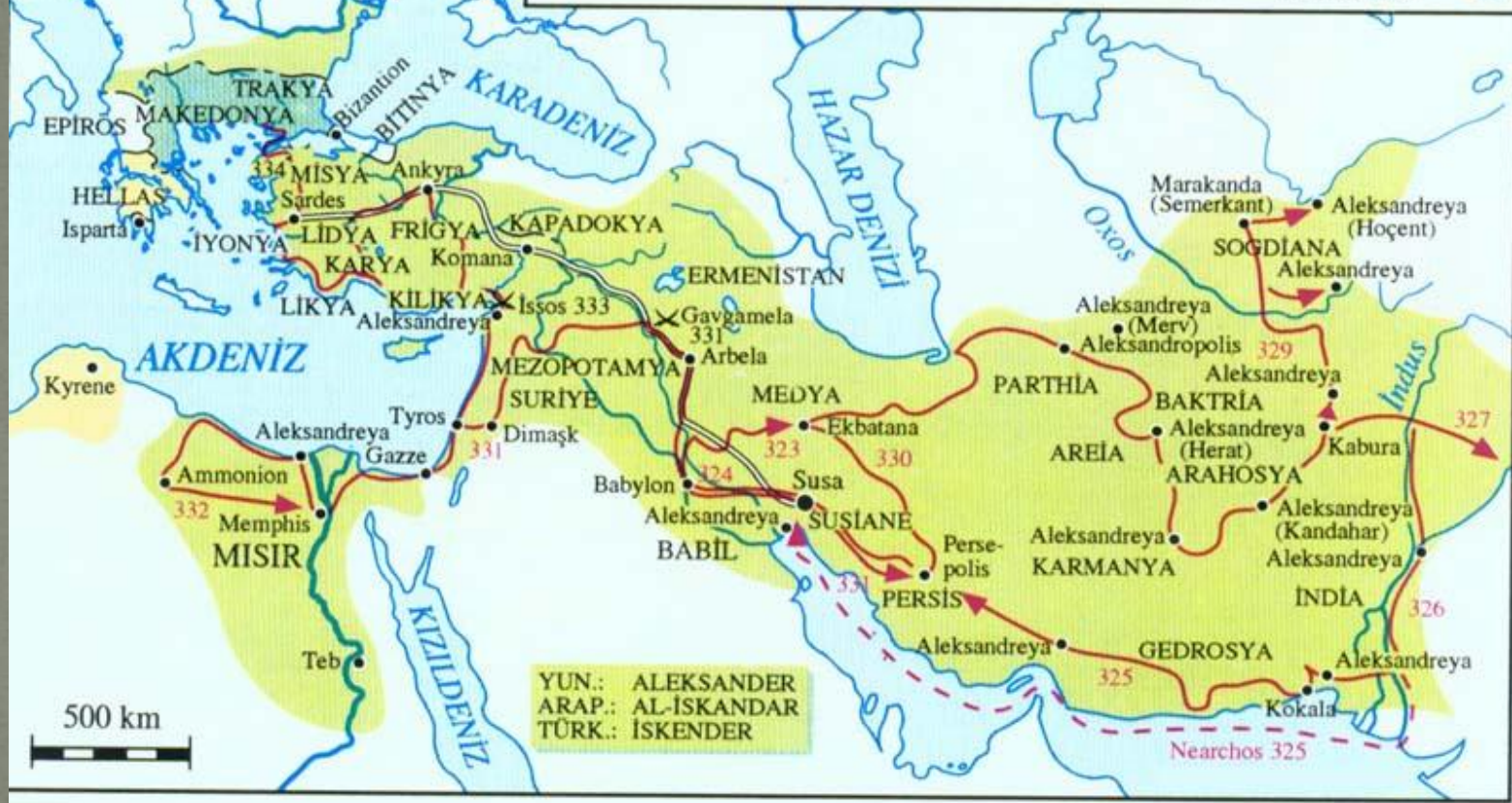
II. Philipp hakimiyetindeki
Makedonya (539-536)

Büyük İskender İmparatorluğu

Bağlı yerler

Seferler
Muharebe

b

B. ROMA UYGARLIĞI

- İtalya'ya ilk gelenler İtalikler ve sona **Etrüskler**dir. Roma şehir imparatorluğunun kurucusu Latinlerdir. Atlas okyanusundan Fırat ırmağı boylarına kadar genişlemişlerdir. Kavimler göçünün etkisi ile MS 395'te ikiye ayrıldı ve Batı Roma 476 da yıkıldı.
- MÖ 133'te Bergama krallığına son veren Romalılar 100 yıl içinde Anadolu'nun tamamını egemenlikleri altına aldılar.
- Romalılar döneminde, Anadolu'da nüfus arttı, tarım ve ticaret gelişti. Ticaret için yeni yollar inşa edildi. Bu dönemde **Antakya, İzmit, İznik, İstanbul** gibi kentler büyüdü, gelişti ve Roma'dan sonra dünyanın en büyük merkezi haline geldi. Kentlerde büyük binalar, stadyumlar, agoralar, tiyatrolar, hamamlar ve büyük kütüphaneler yapıldı. Türkiye'de Roma İmparatorluğu döneminden başlıca şu eserler kalmıştır.
- İstanbul'da; Bozdoğan Su Kemeri, Çemberlitaş

- **Ankara'da;** Augustus (Ogüst) Mabedi, Roma Hamamı ve Antakya yakınlarında Aspendos Tiyatrosu Roma döneminden kalan eserler arasındadır.
- Romalılar, ülke sınırları dışında kalan İran, Hindistan, Afganistan ve Çin'e kadar giderek ticaret yaptılar Ticareti kolaylaştırmak için banka ve posta örgütü kurudular.
- Roma halkı çeşitli sınıflara ayrılmıştı.
- a. **Patriçler:** Üstün sınıf, her türlü hakka sahip sınıf
- b. **Pelepler:** Bazı haklara sahipler
- c. **Köleler:** Hakları olmayan insanlar

- Roma'da ilk yazılı kanunlar MÖ V.yüz yılda düzenlenen 12 İki Levha kanunları Roma hukukunun temelini oluşturur. Daha sonraki dönemlerde bütün Avrupa ülkeleri Roma hukukundan etkilenmişlerdir. Pelep-Patrici mücadeleleri sonucunda oluşturulan bir komisyon tarafından hazırlanmıştır. 12 Levha kanunları; Miras, borç, aile ve ceza gibi konuları kapsayan bu kanunlarla Plepler birtakım haklar kazandılar.
- Romalılar Fenikelilerle Kartaca (Tunus) savaşlarını yaparak burayı kendi kolonileri yapmışlardır.
- **Not:** Filistin topraklarının Roma imparatorluğu içersinde olduğu dönemde Hıristiyanlık ortaya çıkmıştır. Romalıların bütün karşı koymalarına rağmen Hıristiyanlık yayıldı. En sonunda Roma İmparatorluğu Konstantin MS 313 yılında **Milano Fermanı'nı** kabul ederek Hıristiyanlık dinini serbest bırakmıştır ve bu yüz yılda Hıristiyanlık iyice yayılmıştır.
- Roma sanatı, büyük ölçüde Yunan ve Helenistlik sanatının etkisiyle başlamış ve gelişmiştir. Bu dönemde tapınak, sunak, hamam, tiyatro, saray ve su kemerleri yapmışlardır.

- Roma mimarisinde **kemer ve kubbe** önemli bir yer tutar.
- **Aspendos Tiyatrosu** günümüze kalan en önemli tarihi eserdir.
- Bu dönemde **Bergama, Efes, Antakya, Perge, Aspendos ve İskenderiye** önemli kültür merkezleri haline gelmiştir.
- Hun baskısının yol açtığı Kavimler Göçü (375) nedeniyle Roma İmparatorluğu sınırlarını koruyacak durumda değildi. Kavimler Göçü'nün yol açtığı karışıklıklar nedeniyle imparatorluk; 395 yılında Batı ve Doğu Roma olmak üzere ikiye ayrıldı.
- Batı Roma imparatorluğu Kavimler Göçü sonucunda yıkıldı (476).
- Doğu Roma (Bizans) ise Türkler (Osmanlılar) tarafından 1453 tarihinde yıkılmıştır.

MS 395'ten sonra Roma İmparatorluğu

- Doğu Roma ve Batı Roma sınırı
  - Praefectura Galliae
  - Praefectura Italia et Africa
  - Praefectura Illyricum
  - Praefectura Oriens
- Latince'de l'lar l olarak okunur, C = K. Praefectura = vilayet.

